

Herdenking slachtoffers van na Augustus 1945

#woii #herdenken #gedenken #nadenken

"Werkelijk begrip van de geschiedenis bereik je alleen door oog in oog te staan met de mensen van vroeger"

Op 15 augustus was de 74ste Nationale Herdenking van 'alle slachtoffers van de Japanse bezetting van Nederlands-Indië en de directe gevolgen daarvan', 'de Japanse capitulatie en bevrijding van Nederlands-Indië in 1945'^[1].

De herdenking geeft - jammer genoeg - nog altijd aanleiding voor controversies. [Wel begrijpelijk](#). Gegeven de [historie](#) van Indische-Nederlanders. Daaronder [een deel van mijn familie](#).

Historie die vergeten is. Wordt.

Aanleidingen zijn de datum tot waar geteld wordt (15 augustus) en de daarmee samenhangende slachtoffers. Het steekt, zwak gezegd, dat de periode augustus 1945 - 1950 niet meetelt bij de Nationale Herdenking. Als je het 'conflict' om Nieuw-Guinea meerekend, dan moeten we doortellen tot 1963.

"Misschien moeten we wat ruimer kijken dan slechts het tijdvenster van een mensenleven, willen we het historische perspectief behouden"^[2].

"Ik denk dat het pas vanaf de onbelaste 4e generatie zal lukken om aan beide zijden de feiten en gebeurtenissen zo goed mogelijk in het juiste perspectief te (willen) zien en te plaatsen".^[3]

Voor de - eerste generatie - Indische Nederlanders is naast de Japanse bezetting

ook de periode augustus 1945 - 1950 een periode met opnieuw slachtoffers die niet vergeten mogen worden.

Het is een tijdvak die niet wordt 'meegenomen' in de Nationale herdenking op 15 augustus. Waarom is onduidelijk.

De data

Over welke data en periodes hebben we het precies? :

- **Februari 1942**, einde aan de Nederlandse bezetting vanuit Indonesisch perspectief. ^[4].
- **15 augustus**, afhankelijk van de tijdzone 14 augustus, is V-J Day (Victory over Japan Day) ^[5], de dag van de Japanse overgave.
- De formele datum van de overgave is **2 september**, waarop het bijbehorende document werd getekend in Tokyo Bay. Het werkelijke moment waarop de 2de Wereld Oorlog tot een einde komt.
- Op **17 augustus** werd door Soekarno de Indonesische Republiek uitgeroepen onder druk van jonge revolutionairen. Uiteraard werd die niet door de nederlandse staat erkend. Voor Indonesië is dit de dag van de Onafhankelijkheid. Door de chaos die volgde wordt 17 augustus ook gezien als de dag waarop de 'Bersiap'^[6] startte. Deze periode duurde ongeveer tot het voorjaar van 1946, toen de Britten de Indonesische archipel verlieten en overlieten aan de hollanders.
- De onafhankelijkheidsstrijd van de Indonesiërs was nog lang niet gestreden en zou duren tot **27 december 1949**, de dag van de formele soevereiniteitsoverdracht aan de Republiek Indonesia ^[4].

Politieke context

Het is duidelijk dat de Nederlandse staat niet graag terug kijkt op de gebeurtenissen na augustus 1945. Het meest bekend zijn [de Politionele acties in 1947 en 1948](#), de laatste geweldadige oorlogen van Nederland in Indonesië tegen de mensen die hun land na 350 jaar terug wilden.

- Het is een gegeven dat [de eerste Nederlandse troepen al op 10 juni 1945 landden op Sumatra](#).
- Een maand daarvoor komen de eerste 40 P51D Mustangs aan bij PEP in Brisbane Australië, die [een belangrijke rol gaan tijdens de politionele acties](#).
- 14 september 1945 wordt de KNIL luitenant Westerling met een team van 4 Nederlandse militairen boven het vliegveld van Medan gedropt.

Aanwijzingen dat de staat der nederlanden al geruime tijd bezig was met voorbereidingen om Nederlands-Indië weer aan [de lijst overzeese gebiedsdelen](#) toe te voegen.

Als Indische-Nederlander heb je grote pech wanneer je als Indo KNIL soldaat, net bevrijd uit een Jappenkamp, in naam van koningin en vaderland moet meehelpen je voormalige burens, collega's en vrienden om zeep te helpen.

Voldoende grond voor een breed scala aan sentimenten.

Updates

Als experiment heb ik data en documenten die voor vervolgen zullen worden gebruikt [op Github geplaatst](#).

Het plan is om aanvullende documenten te maken met aantal slachtoffers voor en na augustus 1945.

< 1945

- By Nation
- Militairen
- Burgers, waaronder:
  - 'Comfort Women' /troostmeisjes
  - Buitenkampers
  - Indonesiërs
    - Romusha's
    - Heiho's

> 1945

- Bersiap
- KNIL
- KL

[1] <https://15augustus1945.nl/>

[2] wouter - Opmerkelijke feiten en zaken aangaande Nederlands Indië/Indonesië - <https://indisch4ever.nu/2011/12/27/opmerkelijke-feiten-en-zaken-aangaande-nederlands-indieindonesie/>

[3] eppeson marawasin - 'Moord op duizenden (Indische) Nederlanders was genocide' - <https://indisch4ever.nu/2013/11/21/moord-op-duizenden-indische-nederlanders-was-genocide/>

[4] De Indonesische Grondwet gaat uit van 1945. J. Pondaag - <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/voor-ons-indonesiers-betekent-15-augustus-niets~b68329aa/>

[5] Victory over Japan Day - https://en.wikipedia.org/wiki/Victory_over_Japan_Day

[6] Bersiap - <https://en.wikipedia.org/wiki/Bersiap>